

Cadrul legislativ privind gestionarea deșeurilor în România. Modificari legislative și obligația de raportare anuală a evidenței gestiunii deșeurilor către ANPM

Legea nr. 211/2011 a stabilit un cadru general pentru gestionarea deșeurilor în România, punând accent pe prevenirea și reducerea generării deșeurilor, pe reciclarea și valorificarea acestora, precum și pe reducerea depozitarii finale.

Având în vedere adoptarea Directivei (UE) nr. 2018/851 de modificare a Directivei nr. 2008/98/CE privind deșeurile, pentru asigurarea stabilității legislative s-a ales soluția de înlocuire a Legii nr. 211/2011 cu o nouă reglementare, astfel ca a fost adoptată Legea nr. 17/2023 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, în acest mod fiind adaptată legislația la schimbările recente aparute în domeniu.

Modificările aduse prin noua reglementare includ definiții noi sau revizuite în ceea ce privește termenii utilizați, introducerea unor cerințe suplimentare sau revizuite privind colectarea, transportul, tratarea și eliminarea deșeurilor, modificări ale responsabilităților entităților implicate în gestionarea deșeurilor, inclusiv autoritățile publice locale, operatorii economici și consumatorii finali, actualizări ale obiectivelor de reciclare și valorificare a deșeurilor, precum și ale altor ținte de mediu, îmbunătățiri ale sistemului de monitorizare și raportare a datelor referitoare la gestionarea deșeurilor.

Evidențiem mai jos o parte din cele mai importante modificări aduse de OUG nr. 92/2021, astfel cum a fost modificată prin legea de aprobare:

- Conform art. 4, alin. (1), lit. a din OUG nr. 92/2021, în vederea consolidării structurii de gestionare a deșeurilor, se propune ca principala politică să fie reprezentată de prevenirea generării deșeurilor și reducerea cantităților de deșeurii produse, motiv pentru care se anticipează o atenție sporită din partea autorităților față de aplicarea acestei politici de către marii producători, odată cu introducerea obligației de elaborare a unui program de prevenire și reducere a cantităților de deșeurii generate, astfel cum rezulta din prevederile art. 44 din OUG nr. 92/2021;
- Prin intermediul art. 5 și art. 6 din OUG nr. 92/2021 se urmărește optimizarea cadrului legal pentru facilitarea (re)utilizării produselor/substanțelor de către producătorii de deșeurii sau de către firmele de colectare/procesare a deșeurilor, fiind stabilite criteriile pentru încadrarea ca subprodus și condițiile în care procesarea deșeurilor poate conduce la obținerea unui subprodus;
- Art. 12 din Legea nr. 17/2023 aduce corecții și completări privind responsabilitatea extinsă a producătorilor, extinzându-le obligațiile, impunând un nivel crescut de transparență în comunicare și implicându-i în susținerea costurilor asociate monitorizării, colectării și reciclării produselor reglementate de legislația fondului pentru mediu și a ambalajelor utilizate pentru livrarea acestora;

- Art. 16 completează cerințele pentru transportul deșeurilor, impunând ca toate autovehiculele utilizate să fie marcate vizibil cu litera "D" și stabilește rute obligatorii, avizate de autorități, pentru importul/exportul de deșuri, indiferent de gradul lor de pericolozitate;
- Prin art. 23 alin. (4) din OUG nr. 92/2019 se introduce obligativitatea pentru titularii unor activități economice de gestionare a deșeurilor și/sau generatoare de deșuri de a desemna o persoană din rândul angajaților proprii sau de a delega această obligație unei terțe persoane, iar alin. (5) al aceluiași articol precizează ca, în cazul producătorilor de deșuri care dețin autorizație de mediu simplă sau integrată, această persoană trebuie să aibă cursuri recunoscute la nivel național, atât în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, cât și gestionarea substanțelor periculoase;
- Se introduc prevederi suplimentare și pentru operatorii de salubritate care sunt obligați să asigure colectarea selectivă a deșeurilor din materialele cel mai des întâlnite, cum ar fi hârtie, plastic, metal și sticla, dar și în ceea ce privește uleiul vegetal, echipamentele electrice, bateriile și acumulatorii ori textilele;
- De asemenea, se extind tipurile de infracțiuni ecologice, iar pe lângă sancționarea abandonului/îngropării deșeurilor sau eliminării acestora în spații neautorizate, se sancționează și aruncarea, ascunderea și deținerea/pastrarea deșeurilor în spații neautorizate. Sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea regulilor impuse de legislația privind gestionarea deșeurilor sunt prevăzute de art. 62-66 din OUG nr. 92/2019, faptele fiind încadrate drept contravenții sau infracțiuni în funcție de gradul de pericolozitate al acestora.

De asemenea, OUG nr. 92/2021 instituie dispoziții și obligații în ceea ce privește gestionarea deșeurilor ce sunt aplicabile entităților juridice care desfășoară activitate la sediu sau la puncte de lucru. Printre categoriile de persoane juridice sau unități vizate de prevederile OUG nr. 92/2021 se numără societățile cu activitate de birou (cum ar fi birourile de contabilitate, societățile de avocatură, birourile de arhitectură etc.), magazinele, societățile cu activități de producție, precum și unitățile HoReCa. Această enumerare reprezintă doar o parte a categoriilor de entități care sunt obligate să respecte cerințele stabilite de legislația referitoare la gestionarea deșeurilor, prevederile legale incidente nerealizând o enumerare exhaustivă în acest sens, art. 48 din OUG nr. 92/2021 trimițând la noțiunea de producător de deșuri nepericuloase.

Anexa 1 la OUG nr. 92/2021 cuprinde definițiile termenilor folosiți în cadrul acestui act normativ și la care fac trimitere și prevederile art. 48 din OUG nr. 92/2021. Aceste definiții sunt esențiale pentru stabilirea domeniului de aplicare al acestor prevederi legale și, ca atare, sunt menționate mai jos în scopul clarificării și delimitării termenilor de interes:

- deșuri - orice substanță sau obiect pe care deținătorul le aruncă sau are intenția sau obligația să le arunce;
- deșuri nepericuloase - deșeurile care nu intra sub incidența pct. 11 (deșuri periculoase - orice deșuri care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase enumerate în anexa nr. 4);
- producător de deșuri - orice persoană ale cărei activități generează deșuri (producător inițial de deșuri) sau orice persoană care efectuează operațiuni de pre-tratare, amestecare sau alte operațiuni care modifică natura sau compoziția acestor deșuri;
- colectarea separată - colectarea în cadrul careia un flux de deșuri este păstrat separat în funcție de tipul și natura acestora, cu scopul de a facilita tratarea specifică;
- gestionarea deșeurilor - colectarea, transportul, valorificarea (inclusiv sortarea) și eliminarea deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a depozitelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse în calitate de comerciant sau broker;
- reciclarea - orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția lor inițială sau pentru alte scopuri. Aceasta include reciclarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică sau conversia materialelor în combustibil sau alte operațiuni similare.

Procesul de gestionare a deșeurilor presupune parcurgerea mai multor etape, iar o primă fază este reprezentată de identificarea și codificarea deșeurilor generate, astfel ca unitățile vizate de aceste prevederi trebuie să identifice toate tipurile de deșuri generate din activitatea desfășurată și să le atribuie coduri conform listei prevăzute în

Directiva 2014/955/UE.

Ulterior, după ce au fost identificate deșeurile generate, acestea trebuie colectate separat în recipiente distincte, care să fie etichetate cu numele și codul deșeurilor respective. Toate unitățile producătoare de deșeurii sunt obligate să întocmească și să păstreze evidența gestionării deșeurilor generate, pe baza documentelor primite de la colectori/transportatori de deșeurii sau pe baza documentelor întocmite intern.

Această evidență trebuie să fie păstrată sub formă tabelară lunară și centralizată la nivel anual pentru a fi raportată la Agenția pentru Protecția Mediului. Potrivit art. 48 din OUG nr. 92/2021, producătorii de deșeurii trebuie să raporteze anual evidența gestionării deșeurilor generate, până la data de 15 martie, pentru anul anterior. Această raportare se face electronic prin sistemul pus la dispoziție de ANPM.

Operatorii economici sunt obligați să păstreze evidența gestiunii deșeurilor cel puțin 3 ani, cu excepția celor care desfășoară activități de transport, care trebuie să păstreze evidența timp de cel puțin 12 luni.

În acest context, este recomandat ca entitățile juridice care desfășoară activitate la sediu sau la puncte de lucru să acorde o atenție sporită obligațiilor ce le revin în urma modificărilor legislative, pentru a se asigura că respectă întru totul procedura de colectare, modalitatea de ținere a evidenței deșeurilor și de raportare a acestora către ANPM, pentru a evita astfel aplicarea de sancțiuni.